

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-427

11.5.2022

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Falt i sjøen - årsakssammenheng – PTSD - andre årsaker.

Forsikrede falt i sjøen i mai 2015, da hun skulle hjelpe et barn med å plukke opp en sjøstjerne i vannkanten. Hun kunne ikke svømme, men ble reddet på land av andre tilstede. Hun var samme dag hos fastlege, og gikk etter hendelsen til psykolog fra juni til september 2015. Hun meldte krav 27.5.15, men saken ble avsluttet kort tid etter fordi forsikrede ikke ga tilbakemelding. Hun meldte nytt krav i februar 2021. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere PTSD-type plager. Nemnda bemerket at det ikke var fremlagt noe tidsnær dokumentasjon på PTSD- symptomer fra høsten 2015 og frem til 2020. Kravet om vedvarende symptomer var derfor ikke oppfylt. Det var heller ikke fremlagt noen spesialisterklæring i saken. Mht. anførselen om at psykologens notat var uriktig, var dette et spørsmål som ikke egnet seg for nemndas skriftlige saksbehandling. Det var ikke ført tilstrekkelig bevis for årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager/uførhet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede var utsatt for en hendelse på jobb 21.5.15. Hun falt i vannet da hun skulle hjelpe et barn med å plukke opp en sjøstjerne.

Fastlegen noterte 21.5.21 hendelsen og at forsikrede "sier selv hun var under vann" – og estimerer dette til å være 5 minutter – og sier hun druknet. Hun har ingen problemer med å puste, snakke i hele setninger. Det er normale funn ... Ved svært nøye utspørring forteller hun at det ble kastet ut et tau til henne; og hun ble dratt i land. ... Pasienten har en psykisk reaksjon, som ut fra hennes ståsted – er kraftig – og det kommer frem at redselen egentlig er bundet til at hun ikke skulle se sine barn igjen. Hun sier videre at hun har hatt samme reaksjon i en bilulykke i Norge, og etter at hun så en person ble drept rett foran henne i (utland). Pasienten henvises til samtaleterapi for å jobbe gjennom dette.

I skademelding til Nav 22.5.15 ble det opplyst om hendelsen blant annet:

... Forsikrede gled og falt i vannet. Hun kan ikke svømme. Hun var under vann flere ganger og var sikker på å dø. Hun ble dratt opp av foresatte som var med på turen. ...

I skademelding til selskapet 27.5.15 ble hendelsen beskrevet:

(Forsikrede) var i sjøkanten med et barn som ønsket seg en større stjerne slik de andre hadde. (Forsikrede) skled på en stein og falt i vannet. Hun kan ikke svømme. Hun var under flere ganger. Vitne: 1 Foresatt (vet ikke navn). Kontaktet styrer ...

Om skaden ble det krysset av for "annen skade", "overbelastning av muskler", "Whiplash" og "Sjokk", og at hun var i kontakt med legevaktt "rett etter ulykken".

Navs infotrygd viser relativt få perioder med sykemeldinger i årene mai 2015 – oktober 2020.

Selskapet opplyste 10.6.15 om selskapets ansvar, og at selskapet da ikke hadde holdepunkter for videre skade mht. vmi eller inntektstap, men at forsikrede kunne ta kontakt. Saken ble avsluttet i selskapet.

Forsikrede ble henvist til psykolog M. som noterte behandlingsperiode 15.6.15 til 25.9.15, og diagnostisk vurdering "Angst og generell utrygghet som følge av nær døden erfaring. Kommer i tillegg til tidligere traumer". Under resultater ble det notert behandlingsform, samt "Pasienten er nå trygg og har startet opp tilvenning til vann. Innstilt på å lære seg å svømme. Kjenner seg trygg og sterkere. Ikke behov for særlig oppfølging, men bedt henne ta direkte kontakt ved tilbakefall".

DPS noterte ny kontakt 3.12.20. Fastlegen henviste fordi forsikrede opplevde å ha store belastninger i hverdagen over lang tid. Det ble vist til flere traumatiske opplevelser som flyktning og senere hendelser. Med voksne barn hadde hun fått mer tid til å tenke over hvor strevsomt livet med flukt fra hjemlandet, eksiltilværelse og slitsom jobb hadde vært. Videre at hendelsen i 2015 hadde vært dramatisk, og at ingen hadde forstått hvor dramatisk det hadde vært for henne. Hun avsluttet hos psykolog M. fordi han hadde feil fokus, blant annet på at hun var muslim. Hendelsen plaget henne fortsatt, og hun hadde fortsatt problemer med vann. Forsikrede gråt og følte tydelig ubehag ved å snakke om hendelsen i 2015, og hun hadde begynt å føle seg nedfor etter denne. Psykologen noterte mulig PTSD-symptomer knyttet til dette.

I notat 12.1.21 ble diagnosen PTSD og uspesifisert angstlidelse brukt, og det ble notert flashbacks for flere hendelser, også den aktuelle i 2015.

I notat 3.2.21 nevnes igjen flere traumatiske hendelser, men med fokus på hendelsen i 2015, og følelser om dette og at hun følte dødsangst. Videre at hun ikke ble forstått av de som var der/arbeidsgiver, og skuffelse over psykologen den gang. I videre timer fortsettes behandlingen, og med mye fokus på PTSD og 2015-hendelsen.

Forsikrede fremmet nytt krav mot selskapet 1.2.21.

I dialogmøte med Nav 15.2.21 ble det notert sykmelding siden 29.10.20. Hun jobbet som tospråklig assistent i barnehager med 13 ulike arbeidsteder i uken og typisk 3 ulike steder hver dag. Fastlegen vurderte at forsikrede hadde "hatt mye belastninger på hjemmebane over flere år, og at det har ført til at (forsikrede) er utslitt". Det ble konkludert med at forsikrede trengte mer ro og ikke kunne jobbe.

Selskapet avsto kravet 26.8.21 idet det la til grunn at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen i 2015 og de plager hun søkte erstatning for.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og uførhet. Forsikrede var aktiv og i arbeid før hendelsen i 2015, men denne endret alt. Yfl. gjelder også psykiske plager, og forsikrede opplevde å være i livsfare ved nesten å drukne ved hendelsen. Det må legges større vekt på de senere medisinske notatene. Hun hadde ikke nytte av psykologhjelpen hun fikk den første tiden, bla fordi han fokuserte på at hun var muslim. Psykologens notat om at forsikrede fant glede i vann er uriktig. Det er motsatt, hun tåler ikke engang å få vann i ansiktet når hun dusjer, med flashbacks når hun dusjer. Etter hendelsen har hun fått generell vannskrekk og angst for tunneler, fordi dette minner henne om ulykken. Ny psykolog bekrefter at hun ikke tåler å se hav/vann, og har stadig gjenopplevelser. De andre hendelsene selskapet nevner, har ikke hatt betydning for forsikredes arbeidsevne.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager/PTSD. Diagnosekriteriene under ICD-10 PTSD om intrusjon/gjenopplevelse, unnvikelse og aktivering er ikke dokumentert innen de første 6 månedene etter hendelsen. Det er

vist til Rt-2007-1370 og LB-2016-85121. Traumekriteriet er ikke oppfylt, idet hendelsen verken var eller ble opplevd som uvanlig truende eller av katastrofal art. Tidsnær dokumentasjon gir ikke støtte for at forsikrede opplevde å være i livsfare. Dersom forsikrede lå under vann i 5 minutter, er det påfallende at hun ikke ble sendt til sykehus for sjekk. Journal fra mai til september 2015 viser at forsikrede hadde flashbacks og unngåelsesadferd, men ved avslutningssamtale opplevde hun 25.9.15 å være sterk, trygg og ha fått gleden tilbake og var under tilvenning til vann. Det er ikke dokumentert PTSD-symptomer eller psykiske plager fra høsten 2015 til høsten 2020. Hun har videre flere andre traumer som hver for seg eller samlet er mer sannsynlig årsak til nåværende plager. I dialogmøte med Nav opplyste fastlegen at årsaken til at hun var utslitt var langvarige belastninger på hjemmebane. Det anføres videre at bidraget fra hendelsen i det samlede årsaksbildet uansett er så uvesentlig at det ikke kan knyttes ansvar til denne.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen i mai 2015 og forsikredes senere PTSD-type plager.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager hvis hendelsen var en nødvendig betingelse for plagene, og hendelsen var så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Dette innebærer at selskapet ikke har noen plikt til å innhente medisinske uttalelser eller spesialisterklæringer.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta medisinske vurderinger, den kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Dersom det legges frem en uavhengig sakkyndig erklæring hvor det konkluderes med årsakssammenheng, vil kravstiller som et utgangspunkt ha sannsynliggjort at det foreligger årsakssammenheng. Nemnda kan likevel overprøve slike erklæringer på et juridisk grunnlag. I tilfeller der en fremlagt erklæring ikke tilfredsstiller de krav som stilles til slike erklæringer, vil den ikke være egnet til å sannsynliggjøre årsakssammenheng.

For visse skader er det oppstilt særskilte krav i praksis for sammenhengen mellom et traume og senere nakkesleng/bløtdelsskader og PTSD, jf. blant annet Rt-1998-1565, og nemndas avgjørelse 2018-865, 2017-641 og 2018-814. I slike saker vil nemnda på et juridisk grunnlag vurdere om kravene er oppfylt.

I tilsvarende saker har nemnda vist til Navs rundskriv R13-00-G17 vedrørende den tilsvarende bestemmelsen i folketrygdloven. I rundskrivets pkt. 2.8 er det presisert at diagnosen PTSD må stilles i samsvar med diagnosekriteriene i ICD-10, herunder at det er tale om en forsinket eller langvarig reaksjon på en belastende hendelse eller situasjon av usedvanlig truende eller katastrofal art, som sannsynligvis vil fremkalle sterkt ubehag hos de fleste. Videre må kriteriene på intrusjon (påtrengende gjenopplevelse), unnvikelse og aktivering være oppfylt innen 6 måneder etter traumet, jf. bl.a. avgjørelse 2017-641 og 2021-105. Rundskrivet påpeker at det er viktig med tidsnær dokumentasjon av plagene. Årsakssammenheng mellom en hendelse og senere varige (fysiske eller psykiske) plager, forutsetter at plagene har vedvart, se for eksempel LB- 2019-87069. Nemnda legger disse vilkårene til grunn.

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære opplysninger størst vekt, spesielt hvis det er beskrivelser foretatt av fagfolk for å klarlegge en tilstand. Bevis som er tilkommet senere, særlig etter at det oppsto uenighet med selskapet, tillegges på den annen side mindre vekt. Dette er i

tråd med Høyesteretts retningslinjer i HR-2018-2344 avsnitt 39 og 40, og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Slik saken er opplyst ser ikke nemnda bort fra at forsikrede hadde de nødvendige PTSD-symptomer den første tiden etter hendelsen i mai 2015. Det er imidlertid ikke fremlagt noe tidsnær dokumentasjon på PTSD-symptomer fra høsten 2015 og frem til 2020. Kravet om vedvarende symptomer er derfor ikke oppfylt. Det er for øvrig heller ikke fremlagt noen spesialisterklæring i saken. Det bemerkes at nemnda vanskelig kan se at en spesialisterklæring kan oppfylle kravene som stilles til slike, all den tid det ikke finnes tidsnær dokumentasjon på forsikredes eventuelle symptomer fra høsten 2015 og fremover.

Forsikrede har anført at psykologens notat er uriktig. Dette spørsmålet egner seg ikke for nemndas skriftlige saksbehandling, men må eventuelt være gjenstand for muntlige forhandlinger i domstolen. Som nevnt ovenfor tillegges tidsnære bevis stor vekt i nemndas bevisvurdering.

Nemnda finner etter dette at det ikke er ført tilstrekkelig bevis for årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager/uførhet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).